

Kangasalan Kesäkortanossa pidetään

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA RY:N SUKUJUHLA

Lauantaina 9.6.1984

Klo 12.00 alkaen ilmoittautuminen, minkä yhteydessä suoritetaan majoitus ja ruokailumaksut.

Klo 14.00 TULOKAHVIT

n. 15.30 Ohjelmaa

Klo 17.00 RUOKAILU

n. 18.00 Ohjelmaa, vapaa sana ym.

Klo 20.00 ILTAKAHVI

n. 21.00 jatkamme yhdessäoioa vaikka tanssilla

SUKUKOKOUS

Sunnuntaina 10.6.1984

Klo 9.00 Aamupala, minkä aikana hartaushetki

Klo 10.00 SUKUKOKOUS

Klo 13.00 Pitopöytä

Hinta koko ajalta 200 markkaa/henkilö

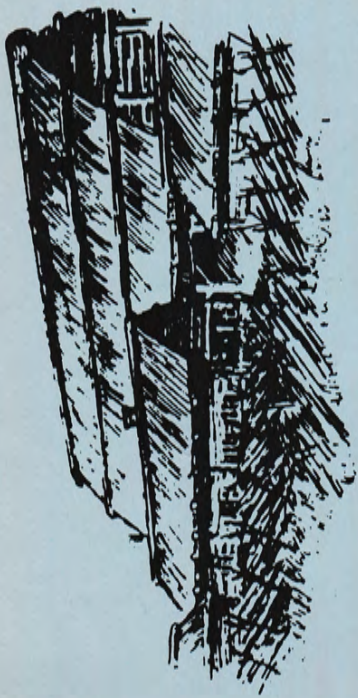
Hintaan sisältyy: lauontain tulokahvi, ruokailu, iltakahvi, sunnuntain aamupala, pitopöytä sekä yöpyminen Kesäkortanossa 2-4 hengen huoneissa liinavaatteineen.

Ruokailujen hinnat ilman majoitusta: lauontain 60 mk/hlö ja sunnuntain 65 mk/hlö. Lapset alle 12 v. -50 %, alle 4 v. -75 %.

Ilmoittautumiset: osallistumisesta ja halutaanko majoitus Kesäkortanosta sekä henkilöluvusta pyydetään lähettämään mieluummin kirjeitse 1.6.1984 mennessä osoitteella: Reino Paavolainen, Aleksis Kivenkatu 32 B 9, 33200 Tampere, puh. 931-370 93.

Mukana seuraa ohjepiirros Kangasalan Kesäkortanoon, joka sijaitsee n. 22 km Tampereelta Sahalahden suuntaan. Tampereen linja-autoasemalta lähtee Ylisen Liikenteen autoja Sahalahdelle Pelisalmen kautta klo 9.40, 12.50 ja 14.35, joilla pääsee suoraan Kesäkortanon portille. Tampereen Keskustorilta, Kaihari Centerin edestä lähtee linja n:o 70 Kangasalan kirkolle n. 20 min. välein (Paunun linja Nokia-Kangasala). Matka kestää Kangasalan kirkolle n. 25 min. Sieltä on saatavissa takseja. Kirkolta Kesäkortanoon matkaa n. 4 km.

Aiomme pitää 3 markan arpajaiset. Jos joku haluaa lahjoittaa sukuseuralle arpajaisvoittoja näihin arpajaisiin, pyydetään tuomaan tullessaan ja antamaan Erna tai Emma Paavolaisen huostaan. He ovat luopuneet huolehtiimaan arpajaisista. Arvat myydään ja voitot arvotaan lauontaina 9.6.1984.

Paavolaisten Sukuseura ry.

JÄSENLEHTI NO 8

Maaliskuu 1984

Sisällys:

Reino Paavolainen: Hajakuivia Karjalan kannaksen takaisinvaltausajalta v. 1941.....2-7

Kokousilmoitus.....2

Väinö Hoppania: Paavolaisten suvun Joutselän haara.....8-11
(Jatkoa numerosta 7)

Vanhat kuvat kertovat: (Kuva-aukeama, laatinut Reino P:nen...12-13

Maj-Lis Paavolainen: Tapahtui sota-ajan Helsingissä.....14-16

Lahja Vartola: Käytiin naapurissa kesällä 1979.....17-19

Lahja Vartola 75 vuotta.....20

Maire Hämäläinen 75 vuotta.....20-23

Mikko ja Aino Reponen.....23

Kutsu sukukokoukseen Kangasalla.....Takakannessa

TV2 mukana Paavolaisen suvun sukukokouksessa!

Paavolaisen sukuseuran johtokunta on päättänyt Lahdessa 17.3. pitämässään kokouksessa, että TV2:n Dokumentti-toimitus on tervetullut tekemään ohjelman Paavolaisen suvun sukukokouksesta.

Sukukokous ja sukujuhlat pidetään ensi kesänä Helluntaina 9.-10.6. Kangasalan Kesäkertanossa.

Paavolaisen suvun kokouksesta tehtävä ohjelma kuuluu sukututkimuksesta kertovaan ohjelmasarjaan Suku on paras. Sarjan toimittaa Pirkko Frank-Arkimies.

TV2:n puolesta toivomme vilkasta osanottoa ja myös lapsia mukaan! Hauskaa olisi, jos voisitte pukeutua Helluntain perinnejuhlan kunniaksi kansallispukuihin! Ottakaa mukaan perheestänne kertovia esineitä tai vanhoja mielenkiintoisia valokuvia, joilla itse katsotte olevan arvoa sukunne historian kannalta.

Televisio-ohjelmasta voitte kysellä ennakoon toimittajalta. TV2:n Dokumentti-toimituksen puhelinvaihde on 931-113366.

Reino Johanneksenpoika (T.83.):

HAJAKUVIA KARJALAN KANNAKSEN TAKAISINVALTAUSAJALTA V. 1941

Ns. välirauhan aikana v. 1940-41 olin PM:n Linnoitustoimistossa suunnittelijana. Silloin suunniteltiin ja rakennettiin puolustuslinjaa (Salpalinja) Virolahdelta Kivijärven kautta Saimaalle. Linnoitustoimiston johtajana oli kenraaliluutnantti Hanell, joka oli sijoittanut koko toimistonsa Myllykoskeille.

Kesäkuun 10 päivänä 1941 alkoi meillä liikekannallepano, jolloin minut määrättiin ensin Luumäelle ja sitten Lappeenrantaan. Pitkästyin toimistossa olemiseen ja anoin taisteleviin joukkoihin. Sain määräyksen siirtyä 12 divisioonan alaisuuteen alistettuun AK:n 4. Aur. komppaniaan joukkueenjohtajaksi, sieltä oli muutamaa päivää aikaisemmin kaatunut joukkueenjohtaja. Komppania oli majoittunut Karjalaisen kylään Joutenosessa maalaistaloihin ja lautoihin.

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA RY:N
sukukokous pidetään 10.6.1984 klo 10.00
Kangasalan Kesäkartanossa
Esillä: Sääntömääräiset asiat

voittuneen. Minulle vain ei ollut mitään muuta mahdollisuutta päästä tielle kuin kulkea juuri samaista polkua pitkin. Oli varmempaa kulkea tykinpyörrien jälkiä myöten kuin polun reunaa pitkin kaatuneen hevosen luo. Siitä alkaen olinkin kaikki kiinni omasta tarkkaavaisuudesta ja Jumalan kädestä. Oli tosi vakavat paikat, kun kantoj polkupyörää olkapäällä ja samalla tarkkaili maastoa, ettei olisi antanut miinaan. Onneksi olivat venäläiset tehneet miinoitteen joka aikaisemmin, jolloin tarkasti katsoen huomasi aina miinan kohdalla vähän kuihtunutta kasvillisuutta. Se oli varmasti elämäni rankin kävelymatka, vaikka pituutta ei ollutkaan kuin parisensataa metriä. Päästyäni onnellisesti tielle laskin pyörän olkapäältäni maakuulle sille ja kävin sen päälle istumaan, sillä se oli

varmin paikka, missä ei ollut miinoja, sekä pyyhin hikeä kasvoiltani. Ristin käteni ja kiitin Korkeinta varjeluksesta, jonka Hän oli jälleen kerran minulle antanut.

Varsinainen tehtäväni oli kovasti omalaatuinen. Komppanian päällikkömme ins.ltn. A.O. Taivainen oli tehtävää antaessaan määrännyt lähettini toisiin tehtäviin sekä minut yksin tiedusteluun. Olin siis yksin miinoitteen toisella puolella, josta lähdin ajelemaan pyörällä määrättyä tietä myöten. Ajellessani koetin katsella näkyä ja tarkkailin samalla tien kuntoa. Jokainen tien rumpu piti tarkastaa, olisiko niissä ollut miinoitteita ja millaisessa kunnossa ne olivat. Jos vihollisia olisi ollut tien varressa, mitä silloin olisin tehnyt, on minulle vieläkin arvoitus.

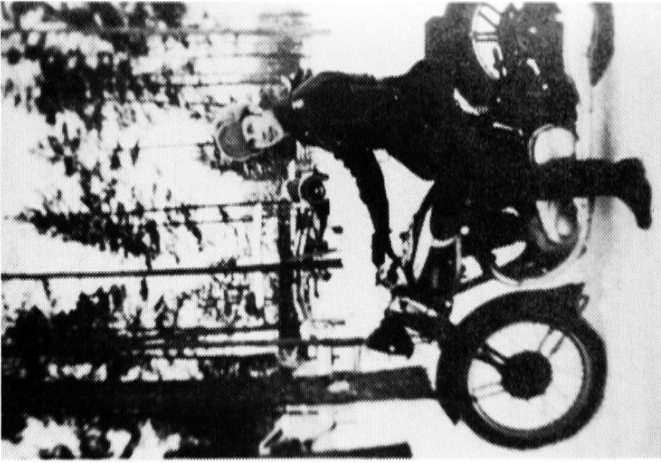
Terijoella, Rantatien ja
Viertotien risteyksessä.
Was. 4/AURK:n pääll. ins.
luutn. A.O. Taivainen,
oik. kirjoittaja, res.
vänr. R. Paavolainen (Ku-
va otettu 5.9.1941)

Olihan minulla aseistuksena vain 7,65 mm:n FN pistooli. Matka kuitenkin jatkui, tie oli köhtäläisessä kunnossa ja miinoituksia en havainnut koko kulkemallani noin 10 km:n matkalla. Omituiseilta tuntui, kun linnut lauloivat iloisesti kuin tervetulleeksi toivottaen.

Kaukaa vain kuului taistelujen kumu. Päästyäni Konnunkylään, jonne venäläiset olivat rakentaneet tien yli ison "riemuportin", istahdin levähtämään ja samalla katselin ympärilleni aukenevaa maisemaa. Jonkin ajan kuluttua läheisestä mestästä ilmestyi oma partio, joka ihmetteli minun siellä oloani. Heidän kun piti olla ensimmäisinä liikkeellä. Pojilla oli mukanaan kahviaineeet ja pakit, joten päätimme kihauttaa kahvit, kun oli niin hyvin saatavana kuivat puut "riemuportista".

Komppaniamme tehtävänä oli raivata tiet murreksista ja miinoiteista sekä kunnostaa tiet ja sillat kuormastolle ja tykistöille kulkukelpoisiksi. Meidän tuli liikkua heti taistelevien osastojen jäljessä. Yksikkömme oli motorisoitu, meillä oli raskasta raivaus- ja tienhoito- ja kunnostuskalustoa sekä oma konekorjausyksikkö.

Kirj. Reino P:nen yksikkönsä 4/AURK:n majoitus- ja varikkoalueella Tyrisevällä 10.10.1941

Hyökkäys jatkui kohti Viipuria, mutta sinne emme koskaan päässeet. Kiersimme Viipurin itäpuolitse ja olimme jo Perkjärvellä, kun Viipuri vallattiin. Taistelujemme tie kulki Joutseno-Kontu-Lottola-Rahikkala-Kuukauppi, jonka ison maantiesillan venäläiset olivat räjäyttäneet. Kävin tarkastamassa Kuukaupin sillan maatuen huomauttamatta mitään erikoista.

Lähtiessäni ajamaan eteenpäin tuli sillalle auto, josta ihmekseni nousi useita siviilimiehiä ja joku upseeri. He lähtivät kävelemään sillalle päin, minä jatkoin matkaani. Ajeltuani muutaman minuutin kuulin sillalta kovan räjähdysten. Käännyn kiireesti ympäri ja ajoin takaisin sillalle. Siellä oli koko sillan maatuki lentänyt taivaan tuuliin, vienden mennessään ne siviilimiehet ja sen upseerin. Kuulin heidän autonkuljettajaltaan, että siinä oli mennyt myös professori Tarjanne. Sillan maatuessa oli ollut radiomiina, joka sattumalta oli silloin räjäytetty. Jälleen oli Taivaallinen Isäminua varjellut. Matkamme jatkui edelleen: Kääntymä - Heinjoki - Kämärä - Summa. Siellä tapasin sattumalta Yrjö Vesterisen Kanneljärveltä, hän oli sotilaspappina. Perkjärvi - Uusikirkko - Vammeljärvi. Yksikkömme majoittui Vammeljärven rantaan Mustallemaelle johtavan tien varteen. Hyökkäys oli pysähtynyt Vammelsuu - Raivola -linjalle. Venäläisten laivasto seilasi pitkin rannikkoa yrittäen saada saarretusta Koiviston motista mihiään pois, mutta onnistui siinä vain osittain. Meillä ei ollut

kyllin raskasta tykistöä, jolla olisimme saaneet ne häädetyiksi. Vasta suomalaisten ja sakalaisten lentokoneet saivat ne siirtymään Kronstadtin tykkien suojaan. Vammeljärvestä saimme ns. "pioneeriongella", räjäytämällä vedessä panoksen, hyvän kalansaaliin. Koko komppania sai maukkaan kalasopan oikein maidon kanssa. Saimme kuriiri-autossa tulemaan Sippolasta 40 litraa maitoa. Olihan se juhlahetki, kun vielä tuli parin päivän pakollinen pysähdyskin ennen hyökkäyksen jatkumista. Vammelsuun jokilinja ylitettiin 1.9.41 aikaisin aamulla. Hyökkäys jatkui Tyrisevä - Terijoki - Kellomäki - Kuokkala. Rajajoki saavutettiin saman päivän iltana. Näin olivat entiset kotikunnaat jälleen suomalaisien hallussa, joskin pahoin raiskattuina. Yksikkömme majoittui Tyrisevälle vahvoina säilyneihin huviloihin. Rantatie Vammelsuu - Kuokkala kulkee aivan lähellä Suomenlahden rantaan sekä on koko matkaltaan Kronstadtista tähytettävissä. Korjatessamme sitä oli venäläisillä paha tapa käydä ammuskelemaan meitä. Tiekoneitamme he erikoisesti vihasivat, ne kun kulkivat hitaasti autoihin verrattuna. Heidän tykkinsäkin

olivat tavallista suurempia, ampuen aina 500 kg:n painoisia ammuksia. Naamioimme tien pystyttämällä rantahiekkaan puita, jolloin heidän tähytyksensä vaikeutui ja näin saimme työrauhan. Vähitellen rintama rauhoittui, jolloin jouduimme paljon liikkumaan kannaksella erilailla komennuksilla, joko autolla tai moottoripyörällä.

Vammelsuon "Rakkaudenhaudalla" kävin heti samana päivänä kun tulimme Vammeljärvelle. Patsas oli poissa ja kappeli raiskattu, hauta kappelin vierellä oli avattu ja kuin koston symbolina makasi venäläinen kaatunut kapteeni haudan reunalla. Jouduin myös käymään Kivennavalla heti kun olimme majoittuneet Tyrisevälle. Vierellä hyökännyt 18. divisioona, jonka komentajana oli eversti A. Pajari, valloitti Kivennavan ja ampui ne Mänilän laukaukset 28.8.41 klo 14. Meidän 12. divisioona, jota komensi eversti Vihma, kulki rannikkoa myötäillen Rajajoel-la. Yhteistoiminnan vuoksi jouduin usein käymään 18. divisioonan alueella. Kivennapa oli surkean näköinen. Ainoastaan tienviitoista tiesi, missä kulloinkin oli. Käytännöllisesti katsoen koko kylä oli poltettu ja revitty. Kirkolle

johtava vaahterakuja oli tähteenä, mutta kirkko oli poissa, hautausmaa tuhottu, hautakivet oli kaadettu tai kokonaan poissa. Jäljistä näkyi, että siellä oli käyty kovia taisteluja. Katri Paavolaisen haudalla olut kiviveistos oli kaiken kaoksen keskellä pystyssä. Koko kirkonkylä oli kuin pois pyyhkäisty. Peltoaukeittein takana oli kuitenkin kunnan ent. Metsolan tiilinen navettarakennus pystyssä. Ajaessani Vienolaan en tuntenut maisemia. Poissa oli Vienolaa ympäröinyt komea hongikko. Tien ja lammen väli oli ryteikkönä. Lampi oli kui-

Olavi ja Lauri P:sen lapsuusko-
din, kuuluisan Vienolan, rauni-
ot syyskuussa 1941 Kivennaval-
la. (ks. tekstiä)

vunut muta- ja kasviryteikkösi. Tie padon yli oli kuitenkin verran kunnossa, että sitä myöten pääsi kulkemaan. Vienolan pääarakennus oli jo talvisodan alkaessa, joulukuun alussa 1939, poltettu suomalaisten toimesta. Seisoessani rakennuksen raunioilla näin joka puolella sodan tuhot. Koko kaunis Alice-tädin vaalima puisto suurine honkineen ja kukkaistutuksineen oli poissa. Joka puolella puistoa oli kaitvettu korsuja, joitten rakenteiksi puut oli kaadettu. Kirkonmäki näkyi, ei ollut puun puuta välillä, kaikkialla oli tuho käynyt. Siinä raunioilla seistessäni tunsin, kuinka eräs aikakausi oli liukunut unholaan, vain kaksi vuotta oli kulunut. Yksi kukka oli noussut katselemaan tuhottua maata, taitoin sen mukaani, ja se on vieläkin prässättyinä vaimoni päiväkirjan lehtien välissä.

Kanneljärvellä käydessäni koh-tasi siellä samanlainen tuho kuin Kivennavallakin. Siellä tosin kirkko seisoi paikoillaan, mutta opisto oli poissa. Oppilassasuntojan kivijalan kellarissa oli vuokramiehellä

kaali- ja juurikasvarasto, joka mätäni levittäen pahaa hajua ympäristöön. Reimanin ja opiston pellot olivat tomaatti- ja perunaviljelyksessä. Sinne oli tuotu valtavan suuria maatalo-uskoneita, joilla ei näin mäki-sillä ja pienillä mailla mitään tehnyt. Kävin myös Hämeenkylässä, missä isälläni oli pieni maatila Kanneljärvellä ollesamme. Siellä olivat kaikki rakennukset säilyneet. Äitini oli maalannut asuinrakennuksen rapattuun sisäseinään koko seinnän täyttävät maalaukset kahteen huoneeseen, ne olivat vielä tähteenä. Sisältä löysin kaksi kaunista mökkakuppia sekä koristeellisen puukauhan, otin ne mukaani muistoksi. Talossa oli ainakin seitsemän vihaista koiranpentua, jotka eivät hyväksyneet minun käyntiäni siellä, vaan pitivät hirvittävä meteliä ja yrittivät käydä jaloihin kiinni. Kierrellessäni tuhotulla kannaksella todella tunsin, mitä kaikkea sota voi tuoda tullessaan. Siellä säänen minäni kärsi täydellisen haaksirikon.

PAAVOLAISTEN SUVUN JOUTSELÄN HAARA

(Jatkoa numerosta 7)

Maaltapakoa ilmeni Paavolaisen suvussa Joutselässä tähän aikaan jo toisessakin perheessä. Matti Heikinpoika Paavolainen meni naimisiin 3.8.1890 Helena Hiilisen kanssa. Perheellä oli oma talo ja maatila Joutselässä Jooseppi Paavolaisen tilan takana, kun katsotaan maantieltä päin. Perheeseen syntyi vuo-teen 1913 mennessä 12 lasta, joista neljä poikaa ja muut tyttöjä. Kun Heikki Paavolaisen tila oli jaettu jo neljään osaan neljälle veljekselle, ei peltoja jäänyt yhden pojan osalle muuta kuin muutama hehtaari. Kun sitten perheenpää, Matti Paavolainen kuoli 6.11.1915, oli vanhin pojista vasta 10 vuotias. Tyttäristä Hanna oli 24 vuotias, Maria 22, Ida 20, Aino 18, Anna 16 vuotias, muut vielä nuorempia. Mikäs siinä auttoi muu, kuin lähettää isommat tytöt muualle tienamaan, kun muut lapset olivat vielä alaikäisiä. Onneksi oli miljoonakaupunki lähellä. Sieltä löytyi isommille työille töitä, minkälaisia töitä, siittä kyetään Matti Paavolaisen vielä elävät nuoremmat lapset ehkä antamaan enemmän tuloja. Näin sitten elettiin edelleen vuoden 1918 alkupuolelle saakka, syttyi Suomen kansalaisuutta ja Suomi erotet-

herra ja rouva Gorbovitz sekä heidän poikansa. Päästyään lähelle vainajaa he kaikki polvistuivat nurmikolle ja tekivät omat ristinmerkkinsä, ennenkuin nousivat ylös. Me suomalaiset emme varmaankaan oileet tällaista seremoniaa aikaisemmin nähneet, mutta se teki meihin syvän vaikutuksen.

Kolmas Heikki Paavolaisen pojista oli Antti Paavolainen, joka oli syntynyt 17.12.1881. Hän meni naimisiin 6.11.1904

Kristiina Leskisen kanssa, jonka isä oli kuuluisa saarnamies Juho Leskinen. Samoja tyttäriä oli myöskin Tuomas Paavolaisen vaimo Helena Leskinen. Antti sai asuinpaikakseen sen talonpaikan, missä isänsä Heikki oli asunut. Osa rakennuksista oli kyllä jo purettu, kun minä rupeisin tätä maailmaa katselemaan. Minun äitini asui tällä paikalla ennen naimisiin menoaan ja kertoi mm., miten häntä opetettiin lukemaan. maantien toisella puolella oli Tuomaalan talo (lienee ollut Suokkaan Tuomaan talo) ja kun kirjaamia opeteltaessa tuli outo kirjain eteen, eikä äitini sitä muistanut, kysyttiin: "Mitä myöten Tuomaalaan mennään?" Siitä äitini tiesi, että kirjain oli T (tie). Kun sitten

tuli toinen outo kirjain vastaan, kysyttiin: "Kuka nurkassa istuu"? Se oli tietenkin äimä. Heillä oli elätettävänä yksi ruutiämmä ja hän istui tavallisesti nurkassa.

Antti oli osallistunut punakaartiin ja pakeni keväällä 1918 Venäjälle. Siellä hän kuoli 23.7.1918. Hänellä oli ollut heikki sydän ja tällaiset vastoinkäymiset kävivät liian raskaaksi sydämelle. Häneltä jäi leski Kristiina sekä kolme lasta. Neljäs lapsi Martta, joka oli syntynyt 1910, kuoli jo parin viikon ikäisenä. Muut lapset olivat: Helvi Helena, synt. 30.7.1905. Hän oli saamani tietojen mukaan naimisissa Yrjö Lindgrenin kanssa ja heillä oli lapset Aulis ja Tuulikki. Tämän enempää en tästä sukuhaarasta ole saanut tietää. Toinen lapsista oli Juho Antero, synt. 7.2.1908. Sukuluetteloiden mukaan Juho on ollut kaksi kertaa naimisissa, mutta lapsia ei ole ollut. Juho oli samana vuonna syntynyt kuin minäkin ja yhdessä me kävimme läpi Joutselän kansakoulun, jonka päätimme vuonna 1921. Kolmas lapsista oli Eila Sylvia, synt. 18.9.1913. Hän oli naimisissa Toimi Puolan kanssa, josta hän on kuitenkin eronnut. Heillää

ei ollut lapsia. Näin ollen tämän sukuhaaran osalta ei Paavolaisen nimi enää jatku. Antti Paavolaisen leski Kristiina kuoli Turussa 4.7.1965. Hänen lapsistaan ainoastaan Eila elää enää tätä kirjoitettaessa. Antti Paavolaisen perilliset myivät talonsa muistaakseni jo 1920 luvulla ja muuttivat pois Joutselästä.

Neljäs Heikki Paavolaisen pojista oli Juho Paavolainen. Hän oli syntynyt 22.4.1885, oli vihitty ensimmäiseen avioliittoonsa Maria Himasen kanssa 2.12.1906. Tästä avioliitosta syntyi viisi lasta: Martta, synt. 11.1.1909, Juho, synt. 27.4.1912, Aili, synt. 30.5.1915, Reino, synt. 19.2.1918 ja Erkki Ilmari, synt. 16.1.1921. Ensimmäinen vaimo kuoli 8.9.1933 ja Juho Paavolainen meni toiseen avioon 1.7.1934, mutta tästä avioliitosta ei ollut lapsia. Juho Heikinpoika kuoli Koskella HL. 6.3.1963.

Juho Paavolainen oli ainoa Heikki Paavolaisen lapsista, joka säilytti tilansa hallussaan siihen saakka, kunnes talvisodan johdosta jouduttiin muuttamaan pois Karjalan Kanakselta. Vanhin hänen lapsistaan, Martta, vihittiin vuonna

1929 maanviljelijä Väinö Veijalaisen kanssa. Väinö Veijalaisen maa tilla oli aivan Paavolaisten maitten vieressä. Tästä avioliitosta syntyi kolme lasta: Vappu, Leena ja Risto. Vappu, synt. 1933, joka oli naimisissa Aulis Selosen kanssa, on kansakoulunopettajana ja he asuvat Korkeakoskella. Heillä on kolme lasta. Leena, synt. 1935 on suorittanut lastenhoitajan tutkinnon ja on naimisissa Hollolassa Jaakko Kesäläisen kanssa. Heillä on kaksi lasta. Kolmas lapsista, Risto Mikko Väinämö Veijalainen, synt. 1938, on suorittanut oikeustieteen kandidaatin tutkinnon ja toimii tätä nykyä Helsingin rikospoliisissa.

Juho Paavolaisen vanhin poika, Juho, ehti mennä naimisiin vuonna 1939 Terijoella Irja Maameilan kanssa, ennen kuin yleinen lähtö meilille Kannakselta tuli. Perhe muutti asumaan Järvenpäähän. Perheessä on kaksi lasta, Seppo, synt. 1940 ja Pirkko, synt. 1942. Seppo on filosofian kandidaatti ja Pirkko teologian kandidaatti. Juho Juhonpoika oli postivirkamies. Hän kuoli vuonna 1967.

Juho Paavolaisen kolmanneksi vanhin lapsi oli Aili. Hänet

vihittiin Joutselässä 30.8.1936 Otto Bisterin kanssa. Heille ehti syntyä yksi tytär Kivennavalla ennen evakkoon lähtöä, nimeltään Armi. Muut lapset, Martti ja Raija syntyivät vasta evakossa. He asettuivat asumaan Koskelle HL., jossa Otto Bister omisti vehnämyllyn. Kaikki heidän lapsensa ovat jo naimisissa. Tytär Armi Auri, synt. 1938, asuu Tampereella,

poika Martti, synt. 1939, asuu Koskella ja tytär Raija Valonen, synt. 1945, asuu Lahdesa. Otto Bister kuoli kuitenkin vuonna 1945.

Juho Paavolaisen pojista Reino on jo kuollut poikamiehenä. Poika Erkki Ilmari elää vielä. Onko hän naimisissa, sitä en tiedä. Sukuluetelossa hänen nimensä jäljessä on merkintä: Lilja.

Sukuseura on saanut puheenjohtajan-nuijan 13.11.1982

Kuvassa: Lahjoittajat Emma ja Väinö Matinp. Kokkolasta. (T.73)

Vastaanottamassa Reino Johanneksenpoika Tampereelta (T.83)

Antti Antin poika
Paavolainen T.39.
Sukuseuran perustaja jäsen.
Omisti Viipurin kirjasto-
ominnon.
Harrasti kuorolaulua.
s.30.12.1881 - k.14.02.1957.

Tuomas Josef'in poika Paavolainen T.69
ja hänen nuorikkonsa
Helena Johanneksen tr. os Leskinen T.528

Vasemmalla. Heikki Johannes Josef'in poika
Paavolainen. T.68.
Keskellä. Matti Heikin poika Paavolainen T.49
Oikealla. Johannes Heikinp. Paavolainen T.51.

NELJÄ POLVEA

Anni Paavolainen. os Kukkonen. T.429.
s.26.03.1875. - k.01.01.1962.
Kaarlo Ilmari Antin poika Paavolainen. T.77.
s.12.01.1898. - k.14.10.1980.
Kauko Kalevi Kaarlon poika Paavolainen. T.127.
s.11.08.1924.
Pekka Kalevi Kaukon poika Paavolainen. T.557.
s. .08.1949.

KOLME POLVEA

Ylärivissä: Jussi Ristolainen. T.749. Oili Kurenmaa T.747.
vas.-oik. Mari Karlsson os Paavolainen T.197.
Arvi Kurenmaa T.746. Toini Ristolainen T.748.
ja Leena Ristolainen.
Eturivissä: Pekka Kurenmaa, lapsi Eeva Kurenmaa,
Jaakko Kurenmaa, Maria Kurenmaa ja
Pirkko Ristolainen.

Maj-Lis Paavola (T.605):

TAPAHTUI SOTA-AJAN HELSINGISSÄ

Elettiin vuotta 1943. Mikko Uolevi Pimiä (T.231) oli käynyt häissään Ruotsissa ja tuonut Esse nuorikkonsa Suomeen.

Nyt pidettiin jälkinäitä Suomessa oleville sukulaisille. Tämä hääkutsu antoi verrattoman aiheen anoa pientä ylimääräistä lomaa sotahommista. Kun loma saatiin, päätettiin nauttia Helsingin teatterikulttuurista ja vähän muustakin. Olisihan sitä kulttuuria ollut, jos vain olisi saanut pääsylippuja - me emme saaneet. Tosin onnistuimme saamaan elokuvaliput Glorinaan.

Reipas tunti jäi vielä aikaa näyttöksen alkuun, ja päätimme mennä katsomaan, mitä Fazer tarjoaisi. Olisihan se tarjonnut ihanan näköisiä perunaleivoksia ja vielä ilman leipäkorttia, mutta saamatta jäi sillä kertaa.

Tuli ilmahälytys ja kaikkien piti kiiruhtaa kellarikäytäviin, jotka toimivat väestönsuojina eli pommisuoja-ina. Siellä me vietimme seuraavan tunnin hyvässä sovussa hyönteismyrkkykypullojen ja toisten ihmisten seurassa.

Hälytyksen päätyttyä kiiruhdimme elokuvateatteriin. Tuskin olimme päässeet kulmanvälin kadulle, kun tuli hiljainen hälytys. Katuvalot sammuiivat ja raitiovaunut pysähtyivät. Oli kirkas kuutamo. Kadulla näki hyvin kulkea. Nipin napin en näimme elokuvateatterin kohdalle, kun tuli varsinainen hälytys.

Teatterin aula oli sentään monin verroin väljempi paikka kuin Fazerin kellarikäytävät, niin luulimme. Tosin aulaa ei ollut vahvistettu suojahuoneeksi, eikä ollut juuri istuimiaakaan. Edellisen näyttöksen väki istui paikoillaan teatterisalissa ja me toiset odottelimme aulaassa. Ovet olivat auki kadulle niin, että ilmaa oli riittämiin. Kadulta syöksyi lisää ihmisiä aulaan, joten loppulta oli jo ahdasta.

Ulkoa kuului hirmuinen jyske ja jytinä. Seinät vavahtelivat, kun pommit putoilivat. Oli kuin olisi ollut hirveä rumpu-tuli, kun kaikki isot ja pienet "pyssyt" ampuivat torjuntatulta. Tätä kesti sitten aamuun kello neljään saakka. Ensimmäiset kuusi tuntia seisomme,

mutta sitten alkoi kestokyky pettää. Pujottauduimme parvekkeen portaisiin, ja seuraavat kaksi tuntia istuimme siellä Reinon (T.83) sotilasmanttelin päällä.

Hotelliin mennessämme saimme kahlata lasinsiruissa, jotka kirskuivat jalkojemme alla ja vetelivät pintanaarmuja ainoisiin kumisiin päällyskenkkiini. Vanhan kirkon luona oli talo saanut täysosuman. Siitä oli pääty rauniokasana ja loppuosassa riehui tulipalo. Lönnrotinkadulla oli valtaisa tulipalo. Talot, joista ikkunat olivat menneet säpäleiksi, olivat kuin tyhjin silmäkuopin kuutamossa tuojottavia aaveita. Joka puolella minne katsoimme, riehui tulipaloja, missä pienempiä, missä valtaisia. Eduskuntatalon luo oli tullut pommi ja rikkonut kaikki ikkunat, kuten myös lähitaloista.

Tuskin olimme päässeet hotellissa vuoteisiin, kun tuli taas hälytys ja oli pakko mennä kellarisiin.

Ne Fazerin perunaleivokset jäivät mieleemme kummittleemaan, ja niinpä teimme päiväsaikaan uuden yrityksen. Ne todella olivat nimensä mukaisia. Oliivat varmaan tehdyt perunasta.

Makeutettu sakkariinilla ja maustettu esanssilla. Hyvälle maistuivat - nälkäinen syö vaikka pieniä kiviä.

Illalla kokoonnuimme Espilään jälkihäihin ja herkullisten ruokien ääreen. Olipa päästy jo liemiruokaan saakka ennen kuin tuli hiljainen hälytys. Tarjoilu päättyi siihen, ja kaikkien oli taas kerran painuttava kellarisuojaan. Koe-timme epätoivon vimmallalla lusiokoida lientä suuhumme, mutta henkilökuuta hätisteli meitä kiirehtimään suojaan. Loput oli jätettävä lautaselle, mutta ihanaa kun sai edes maistaa.

Pommisuojaassa oli hiljainen tunnelma. Jokainen oli väsynyt edellisyön valvomisesta. Kaikki ne torkkuivat, jotka saivat jonkinlaisen pönkän selkäänsä taakse. Nuorilla taas oli omat kotkotuksensa.

Kun vaara ohi-merkki lopulta tuli, oli päästy juhlan kohtaamaan eli paistiin. Mutta kuinka ollakaan, Erkki-sedän (T.60) ruotsiksi laatima puhe sekä Lauri-serkun (T.79) puhe jäivät pitämättä, sillä meillä oli aikaa 20 min. ravintolan sulkemishetkeen ja juhlaillallisen lopettamiseen. Siinä eivät auttaneet puheet eivätkä

anomiset. Sota-aika, määräys mikä määräys.

Meidät pukseerattiin kadulle!

Siinä seiso nuoripari vierai-
neen talvisessa yöpakkasessa.
Essellä tanssikengät, pitkät
hansikkaat ja lyhythihainen
laahushame yllään, Mikko Uole-
villa meriväen juhlapuku ja
kunniamerkit. Molemmat ilman
päähineitä ja päällystakkeja,
koska olivat tulleet juhlapaika-
kaan suoraan taksilla.

Ilpo Pimiä (T.235) lähti kii-
reesti etsimään autoa, ja me
toiset tähyilimme silmä tarkka-
na, liikkuisiko jossakin auto.
Tulos oli kovin laiha, ohi ajoi
ainoastaan kaksi hevosta ja am-
bulanssi.

Lopulta pelastus tulla koliste-
li Munkkiniemen raitiovaunun
nuodossa. Kiireesti nuoripari
pujahti siihen, vaikka se meni-
kin vääriin suuntaan. Me toi-
set lähdimme vaeltamaan pitkin
Helsingin kuutamoisia katuja.

Katajanokan hiilivarastot pa-
loivat pommituksen jälkeen ja
levittivät kitkerää savua kau-
pungin ylle.

Katri-täti oli kutsunut meidät
seuraavana päivänä luokseen aa-
mupäiväkahville. Olimme taas
edellisenä yönä kökötelleet
kolme tuntia pommisuojassa, jo-
ten emme olleet erityisen vir-
keitä. Sen vuoksi kai kahvin-
korvike, jossa taisi olla hitu-
nen oikeaa kahvia mukana, mais-
tui niin hyväälle. Mutta lyhy-
een loppui sekin ihanuus. Taas
kerran löysimme itsemme kella-
rikäytävästä korvat höröllä
kuuntelemassa, mitä mahtaa ul-
kona tapahtua.

Häilyksen päättyessä meillä
oli jo kova kiire asemalle.
Juosta hötkyimme pitkin Kale-
vankatua minkä jaksoimme, ehti-
äksemme känäisen pikajunnaan.

Lahja Vartola:

KÄYTIIN NAAPURISSA KESÄLLÄ 1979

Kyl sukulaisistakkii tuttui
tulloo ku panna sammaa pussii
ja par päivää höpsytettää.

Hämeenlinnasta lähtenyt linjuri
keräili retkeläisiä pitkin tei-
tä melkein täyteen. Rajan tul-
lista selvisimme muuten rutii-
nilla, mutta mihin asti lie pi-
tänyt tuloistamme ilmoittaa, kun
aikaa kului liki kaksi tuntia.

Luonto vehmaimmillaan peitti
rauniot ja taival tuntui melko
asumattomalta, kunnes Merijoen
komea navetta antoi ymmärtää,
että lähestytään Viipuria.

Tienhaara on asuttua samoin
Sorvali, jonka hautausmaalla
turhaan etsii omiensa hautoja,
kaatopaikkaa se enemmän muis-
tuttaa. Auton odottaessa kier-
teli moottoripyörämies sitä
muttei puuttunut asiaan. Ja
pari kilometriä vielä niin Vii-
purin linnahan se siinä seiso
yhtä massiivisen rauhallisena
kuin ennenkin, eikä ainakaan
vanha kaupunki ollut niin pa-
hasti muuttunut kuin pelkäsim-
me. Oli miten oli, me viipuril-
laiset olimme kotona käymässä.
Asemalta saimme oppaaksemme nä-
tin djievuskan, joka lasketteli
litaniansa kuin alakoululainen
joulurunonsa, missä vain lie
piileskelleet ne 76.000 kaupun-
kimme asukasta kun heitä niin
vähän kaduilla näkyi. Onkijoi-

ta oli kyllä joka lätäkössä ja
pikkukaloja ripustettu naruihin
kuivumaan ikkunoissa.

Joukkomme ohjattiin Pyöreään
Torniin aterioimaan, mutta moni
meistä viileteli ympäri kau-
punkia ehtiäkseen nähdä mahdol-
lisimman paljon entisiä koulu-
ja, asuinpaikkoja ja muuta
muistettavia. Torkkelin puis-
ton tammet ja lehmukset ovat
yhä upeat samoin hopeahaavat
kirjastotalon ympärillä. Pu-
naisen lähteen torilla ei pa-
raskia eikä rinkeliä myydä, se
on joku juhliatori nykyään.

Pääjoukko oli osallistunut jo-
honkin matkailufiilmaukseen,
mutta ei kai vieläkään ole lu-
vattu kopio seuralle tullut.
Asemalla ostimme käärystä ma-
rossia ja uskokaa tai älkää se
maistui just samalta kuin 60
vuotta sitten. Ja sitten itää
kohti. Kumman asumattomalta
Kelkkalan ja Punaisten muisto-
merkin jälkeen maisevat vaikut-
tivat ja vasta oikeastaan Kyy-
rölässä paikat tunnisti. Eipä
ollut juuri ihasteluun syytä
ennen niin kauniilla Kivennavan
kirkonmäelläkään, ilmankos Rei-
non rinnasta pääsi huokaus:
"Voi veljet mite hyö meit kun-
nioittaa, ku nui komiaa taat-
saa mei kirko paikal pystyt-
tää". Mahtaa olla mukavaa

asua hautojen päällä. Pari mummoa tarjosi lehtikujan suula muutamaa kaalinkerää ja lanttua ostettavaksi ja autotallin kokoisessa "kuurissa" myytiin suomalaisia munia, ruokatavara ym. Tuosta lähtee tie Vuottaalle, tuosta Raivolaaan, tuolla on meidän navetan katto, tuosta menee meidän kujaset jne. Kuului huudahduksia matkalla kohti Terijokea, jossa jotain entistä vielä tapasi vaikka kirkko olikin elokuva-teatterina ja yhteiskoulu jotenkin niin unohdetun syrjäisenä.

Kuokkalassa, jossa hotellimme oli, odotti meitä iloinen yllätys. Saimme nimittäin oppaaksemme hyvää suomea puhuvan petroskoilaisen tytön Aili Myllärin, huumorintajuisen, asiallisen ja rauhallisen. Ihmetteli vain kun ei kukaan Leningradiin matkalla halunnut ostaa käärme-salvaa, vaikka hän huomautti apteekin olevan tuossa.

Ei sitä Jumalan muovaamaa luontoa sodat eikä myllerlykset pysty muuttamaan, siinä se levisi Suomenlahden ranta peninkulmaisine hietikoineen kuin ennenkin houkutellessa aaltoihin sa verestämään vanhoja muistoja ja.

Leningradin käynnistä olisi niin paljon kerrottavaa, ettei

lehti riittäisi. Entisöityä keisareitten komeuksia meille esiteltiin, kulta kimmelsi ja suinkulähteet hopialle helisi ja vanhaa taidettakin saimme ihastella. Hyvä niin, näkyhän ne nykyiset epäjumalan kuvat esittelemättäkin.

Ilma oli koko ajan mitä paras ja katseillessa kaupungin avaruutta ja komeaa näkymää Nevan sillalla tuli mieleen, millastahan on olla samassa paikassa läntisen syysmyrkyän puhaltaessa esteettä näin laakeassa maisemassa. Kaikkialla missä kuljimme oltiin pääsemättömissä rupian tarjoajista erittäin edulliseen hintaan ja kuppilan tarjoilijalta sai häijyn katseen kun ei myynyt mitään, vaikka "kaikki suomalainen myy, miksi ei sinä"?

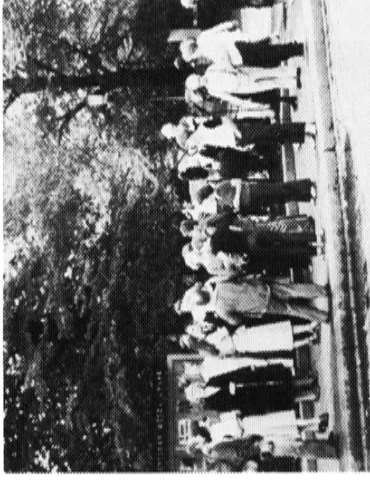
Paluumatkalla teki mieli pysähtyä Tahosiemmin rannalla kun se niin kauniisti silmää vilkuttii. Vienolan ryteikköä ei tehnyt mieli paremmin tarkastella. Ei päästy linnaakaan Viipurissa tarkastelemaan, kun mummut siinä pihalla sanoivat: "Njet, remont". Monrepoon raikattuun puistoon kävimme tutustumassa, itketti. Niin oli matka loppuillaan, mutta NL:n tulli teki töitä olan takaa yhden rantahiekkää sisältävän pussin kanssa, epäillivät huumeita ja vaikka mitä.

No päästiinhän siitäkkin vihdoin, mitä lie Helkky, joka koko matkan junaili kuin vanha tekijä ja Rauno saaneet sellitellä. Suomalainen tullimies nosti sormen lippaan sanoen: "Kas kun onkin kirkassilmäistä porukkaa, tervetuloa kotiin". Reissu oli tehty, jokaiselle jäi omat mietteensä, hauskat esim. Kuokkalan kasinon tansseista t.m.s. sekä haikeista, kun tunsimme juuremme peittyneen kovin syvälle vierään kulttuurin alle.

Lopuksi kiitos Liisa Iloselle päiväkirjan pidosta, autonkuljettajalle hyrykyydistä ja kaikille, jotka olivat vaikuttaneet retken suunnitteluun ja onnistumiseen. Kauan muistamme varmasti.

Pietarhovin nähtävyyksillä. Vas. Pirkko P:nen Jaalasta, Emma P:nen Kokkolasta, Maj-Lis P:nen Tampereelta ja Laila Pirhonen. (Kuva oik. kesk.)

Repinossa kotimatikalle lähdeksä. Vas. Annikki P:nen Hauholta, matkan johtaja Helkky Reijonen, majuri Jaakko Kurenmaa ja matkan petroskolainen opas Aino Mylläri. (Kuva oik. alh.)

Leningradin matkalaisia ruokailun jälkeen jossakin Katariinan kirkon vaiheilla. Sukuseuran siht. Toivo P:nen oik. puun rungon kohdalla.

LAHJA VARTOLA 75 VUOTTA

Sukumme riennoissa niin tutuksi tullut Lahja Vartola täytti 9.2. kotonaan Lahdessa 75 vuotta. Parhaat onnittelet!

Sukutaulustamme Lahja löytyy no:sta 36. Hän on Viipurissa vaikuttaneen Matti Paavolaisen tytär, joka vuonna 1930 avioliittoi Valtteri V. Vartolan kanssa, ja on miehensä kera jo pitkään viettänyt eläkepäiviään Lahdessa. Lahja on vuosikymmeniä ollut seuramme johtokunnassa ja hänen elämänsä haluaan kuvastaa sekin, että hän tässäkin numerossa kertoo matkasta Leningradiin kesällä 1979, vaikka vaivat ja vaikeudet ovat jo hänen voimiansa verottaneet. Valtterilla ja Lahjalla on ollut kaksi lasta, joista vanhempi, Kalle Iivari tunnetaan paitsi huomattavana arkkitehtina myös laulumiehenä. (JP)

MAIRE HÄMÄLÄINEN 75 VUOTTA

Ehtoopuolelle elämänsä on lehteä rakennettaessa ehtinyt Maire Ingegerd Hämmäläinen (o.s. Paavolainen), synt. Kivennavalla 12.3.1909 (T.59).

tui syväällä Keski-Suomessa, jossa Mairen isä, Johannes Paavolainen (T.59) oli Neiturin kanavan kasöörina Vesannon pitäjässä. Insinööriksi opiskellevan Taunon koti oli aivan läheisyydessä Närhinsaarella, ja kun Johannes Paavolainen mm. johti paikallista nuorisoseuran kuoroa, jossa Tauno myöskin oli laulamassa, niin edellytykset tutustumiselle ja rakastumiselle olivat olemassa.

Kun Tauno Hämmäläinen sitten oli valmistunut insinööriksi ja saanut ensimmäisen työpaikkansa Vaasan TVH-piirin ylimääräisenä insinöörinä, hän myös rohkeni solmia avioliiton 24.6.1931. Näin Mairesta tuli kotirouva ja perheenäiti klassiseen tapaan. Hän on seurannut miestään tämän elämänvaiheissa, jotka johtivat talvisodan vaiheilla niin erikoislaatuiseen tehtävään kuin Suolahden kauppalan johtajaksi ja sitten 1947 Lahden kaupungin insinööriksi, missä toimessa Tauno Hämmäläinen oli eläkeikänsä asti. Ins. Hämmäläisen tulo kauppalan johtajaksi on oma mutkikkaampi juttunsa, joka ei tässä voi tulla kerrotuksi tarkasti. Todettakoon vain, että hänet valittiin 38 haki-jasta jo vuonna 1938, mutta syiden vuoksi hän saattoi astua

tähän toimeen vasta vuonna 1940 alussa. Sodan jälkeen Tauno Hämmäläinen ei kuitenkaan enää viihtynyt Suolahdessa, mm. kun nalliselämän voimakkaan poliittisoitumisen takia. Puoluekanaltaan kokoomuslaisena Tauno Hämmäläinen joutui vähemmän miellyttäviin olosuhteisiin vaemmistovoittosella paikkakunnalla. Siksi paluu alkuperäisen ammatin pariin.

Mairalle ja Taunolle syntyi useita lapsia, esikoisena Kari Kalervo vuonna 1932, nyt jo eläkkeellä oleva everstiluutnantti. Vaasassa ovat syntyneet seuraavatkin kolme, nimittäin Lauri Johannes 1934, Raija Inkeri 1936 ja Irmeli 1937. Vain nuorin, Marjut Irmeli, syntyi Lahdessa 1946. Murheitta ei tässäkin perheessä kokonaan selvitä. Tytär Irmeli hukkui Neiturin kanavalla lähestyessään 7 ikävuottaan. Myös Lauri Johannes, joka vuodesta 1961 oli toiminut Suomen Sokerin tutkimuspäällikkönä, kuoli inhimillisesti katsoen liian varhain, vuonna 1976. Mutta muuten Maire-äiti on saanut iloita lastensa sijoittumisesta yhteiskuntaan. Kuvaamataidon opettajaksi valmistunut Raija Inkeri on avioitunut pankinjohtaja Risto Hurmalaisen

kanssa ja nuorin Marjut Irmeli itävaltalaisen toimitusjohtaja Wolfgang Popelkan kanssa. Tämmäkin perhe asuu silti Suomesa.

Näin sukuseuran lehdessä voidaan vielä kysyä, miten Maire Hämäläinen liittyy sukuunne, minkäläinen oli hänen lapsuutensa ja nuoruutensa maailma. Vaikka kaikki perustiedot löytyvätkin sukutaaluisistamme, ne muodostavat vain jäsenyyksen. Elävässä todellisuudessa Maire on ollut yksi siitä suuresta serkussarjasta, joka versoi vuosien mittaan kirkonkylän Pietarin ja Marian suuresta lapsisarjasta, noista seitsemästä sisaruksesta Pekasta Erkkiin. Tähän serkussarjaamme allekirjoittanut kuuluu itsekin siihen nuorimpana - on kuulunut 19 tai 20 aikuistunutta tai lähes aikuistunutta jäsentä, ja Maire-serkku on kuulunut siihen yhtenä sen todellisista kaunotarista. Tätä samaa serkussarjaa ovat olleet sellaiset maineikkaat henkilöt kuin Lauri ja Olavi Paavolainen, Pentti Arra, Mikko Pimiä, Oma Matti Paavolainen ja myös seuramme puheenjohtaja Reino Paavolainen, Maire Hämäläisen nuorempi veli.

Mairen lapsuutta ja nuoruutta kehystivät tietenkin hänen

isänsä Johanneksen ja hänen puolisonsa Vesta Ingegerd Peterzénin elämänvaiheet, jotka vuonna 1905 Kurkijoella solmitun avioliiton jälkeen olivat aluksi kovin vaihtelevaiset. Mairen kertoman mukaan isä Johannes oli alunperin aikonut eäinlääkäriksi ja oli jo ulkomailla alaa opiskellessaan, kun Pietari Paavolaisen kuolema ja hänen jälkeenjättämänsä omaisuuden hoitamiseen liittyvät ongelmat pakottivat pojan palaamaan kotimaahan ja ryhtymään hoitamaan viljelyksiä. Ilmeisesti tämän tehtävän vuoksi Johannes oli sitten lähtenyt Kurkijoen maatalousopistoon valmistuakseen agronomiksi. Tätä samaa opistoa kävi silloin myös muuan Lauri Kristian Relander, ja kerrotaan, että molemmat: Lauri Kristian ja Johannes katselevat pitkään koulun keittiöpuolta hoitavaa, perin viehättävää neittoa Vesta Peterzénia. Voiton kosintapuhhissa vei kuitenkin Johannes. Vesta puolestaan oli ruotsinmaalaisen vuori-insinöörin Peterzénin ja hänen Taalintehtaalta (Uudella maalla) kotoisin olevan vaimonsa Alineen (o.s. Nikander) tytär.

Johanneksen ja Vestan elämänvaiheet alkoivat Kivennavalla, jossa siis Mairekin syntyi.

Elämä siellä jatkui aina maailmansodan vuosiin, mutta sitten perinnönjakoasiat tekivät maatalouden perintötilalla kannattamattomaksi ja Johannes ja Vesta lähtivät - vapaudensodan jälkeen - etsimään onneansa muualta. Oltuaan useita vuosia Saimaan kanavan virkamiehenä, mm. Juustilassa ja Mälkiän sullulla, Johannes hakeutui Kananeljärven kansanopiston maatalousaineiden opettajaksi villen samalla pienempää huvilatilaa saman pitäjän Hämeenkylässä. Näin kuluivat vuodet 1925-27. Mutta olosuhteet veljensä - Erkki Paavolaisen -

MIKKO JA AINO REPONEN

Aino Matintr. Paavolainen (T.375), s. 19.9.1897 Kivennavalla, k. 4.3.1928 Viipurissa. Mikko Reponen (T.376), s. 18.6.1892 Johanneksen Revonsaaresta, k. 22.10.1951 Härmän Parantolassa. Valokuva otettu kihlausaikana. Aino ja Mikko avoituvat 2.10.1927. Mikolla oli hyvin menestyvä kalakauppa Viipurissa.

johtamassa opistossa eivät kuitenkaan voineet olla erityisen otolliset Johannekselle, joka oli ehtinyt nähdä elämää laavamalti kuin sisäoppilaitoksen näkökulmasta käsin. Siksi Johannes vielä kerran vaihtoi elämänrataansa ja hakeutui Neiturin kanavalle kauas Keski-Suomeen. Siitä tulikin hänen pysyvä elinympäristönsä.

Näinä "vaellusvuosina" Maire tuli lapsuutensa kehitysvuosina kokemaan monia elämäntilanteita ja elämänympäristöjä. Se oli rikaista aikaa, jonka kuvat painuivat muistiin koko elämäksi. (JP)

"Avioliitto kesti vain viisi kuukautta. Tuli yllättäen verenmyrkytys ja veritulppa. Odottava äiti ja puoliso siirtyi ajanrajan tuolle puolelle vain muutaman päivän sairastettuaan. Vaimon kuoleman jälkeen Mikko Reponen sai voimakkaan herätyksen. Kun Jumala pani hänet esim. ennustamaan Viipurin Tuomiokirkon tuhon, niin oliko monta, jotka uskoivat sen, ennenkuin se tapahtui v. 1940? Tämä sama uusiutui vielä entisen kotipitäjän, Johanneksen kirkossa ja sekin ennustus toteutui kirjaimellisesti. Siksi ei liene väärin, jos häneltä on sanottu Karjalan profetaaksi".

Lainaus kirjasta: Mikko Reponen, Viipurin profettaa.